

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ องค์ประกอบทางด้านครอบครัวที่มีผลต่อสุขภาพจิตของ
ผู้สูงอายุ ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางพรพจน์ กิ่งแก้ว

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประไพศรี ชอนกลิ่น	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ณรงค์ศักดิ์ จันทน์นวล	กรรมการ
อาจารย์กิตติกา กาญจนรัตน์	กรรมการ
อาจารย์ นายแพทย์ มานพ ศิริมหาราช	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุและองค์ประกอบทางด้านครอบครัวที่มีผลต่อสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ ในตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วย แบบวัดสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ สัมภาษณ์ภาพในครอบครัว บทบาทของครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติแมน-วิทนี ยู สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในระหว่าง 60-70 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา สมรสแล้วและยังอยู่ด้วยกัน มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-6 คน เป็นครอบครัวเดี่ยวร้อยละ 49.0 และครอบครัวขยายร้อยละ 51.0 ธรรมเนียมในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่จะไม่ประกอบอาชีพแต่มีรายได้จากบุตรหลาน รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท ซึ่งบางครั้งไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย
2. ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพจิตดี ปานกลาง และไม่ดี ร้อยละ 55.0, 43.0 และ 2.0 ตามลำดับ
3. ผู้สูงอายุที่อยู่ในครอบครัวขยายและในครอบครัวเดี่ยวมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน
4. ผู้สูงอายุที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีมีสุขภาพจิตดีกว่าผู้สูงอายุที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)
5. บทบาทของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิตของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) โดยมีค่า $Rho = .3139$

Independent Study Title Family Composition Influencing on Elderly Mental Health
 Tambon Chang Phuak Amphoe Muang Changwat
 Chiang Mai

Author Mrs. Pornphaj Kingkaew

Master of Public Health Public Health

Examining Committee

Asst. Prof. Prapaisri Songlin	Chairman
Lecturer Dr.Narongsak Chunnual	Member
Lecturer Kittika Kanjanaratanakorn	Member
Lecturer Manop Sirimaharaj, M.D.	Member

Abstract

The purpose of this study was to study the mental health of 100 elderly and the family composition influencing on elderly mental health in Tambon Chang Phuak, Amphoe Muang, Changwat Chiang Mai. The sampling method used was multistage sampling. The research material was an interview schedule consisting of mental health, family relations, and family roles. Data were analysed by using descriptive statistics method, and the hypotheses were tested out by the Mann-Whitney U test and Spearman rank correlation coefficient.

The results of this study were as follows:

1. The majority of the elderly were females, age between 60-70 years, their education was elementary level. They were married and living with their spouses. Family members were between 4-6 persons, and 49.0 % was the nuclear family, while 51.0 % was the extended family. They had their own house, most of them had no occupation but their incomes were from their children. Their average monthly income was less than 2000 baht which sometimes was insufficient.

2. The elderly had good, moderate, and poor mental health at 55.0 %, 43.0 % and 2.0 %, respectively.

3. There was no statistical significant difference between the mental health of the elderly in extended and nuclear family.

4. The elderly with good family relations had statistical significant better mental health than those with poor family relations ($P < .05$).

5. The family roles had positive significant correlation with mental health of the elderly ($P < .05$). The Rho value was .3139.